

Nr 21.

Ankom till Riksdagens kansli den 1 mars 1912 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af lägenheter från förra fänriksbostället Värlebo nr 2 i Kalmar län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 9 februari 1912 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 31, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att sex till förra fänriksbostället 1 mantal Värlebo nr 2 i Långemåla socken af Kalmar län hörande, i statsrådsprotokollet närmare angifna lägenheter må med i samma protokoll upptagna områden hvar för sig enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser från ifrågavarande egendom upplåtas.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande:

»Vid en under åren 1910 och 1911 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1913 af förra fänriksbostället 1 mantal Värlebo nr 2 i Långemåla socken af Kalmar län, hvilken egendom lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, hafva uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning från egendomen af vissa lägenheter.

Med anledning här af har domänstyrelsen underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver berörda förrättning samt öfriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en af extra landtmätaren Ture Westergren år 1910 kopierad och kompletterad karta öfver egendomen med tillhörande beskrifning.

Af handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen invid Värlebo järnvägsstation, innehåller en areal af 114 hektar 8 ar, hvartill kommer utmark om cirka 224 hektar.

Å egendomen finnas, förutom ett insynadt torp benämndt Bäcktorpet, som är beläget på utmarken, sex med innehafvarna tillhöriga hus bebyggda lägenheter nämligen Grindstugan, som innehafves af K. A. Karlsson, Åstorp, som innehafves af K. J. Gustafsson, en lägenhet, som innehafves af N. G. Johansson, en lägenhet, som innehafves af Johan Olsson, en lägenhet, som innehafves af G. Larsson och en lägenhet, som innehafves af Olof Svensson. För beredande af egna hem hafva uppskattningsmännen föreslagit till afsöndring berörda sex lägenheter med här nedan upptagna områden, nämligen:

lägenheten Grindstugan, omfattande å förberörda karta ägofigurerna nr 185—189 samt del af ägofiguren nr 190 med en areal af 58.2 ar, däraf 15 ar åker, 7.7 ar äng och 35.5 ar betesmark;

lägenheten Åstorp, omfattande ägofigurerna nr 16 och 17 med en areal af 67.3 ar, däraf 51.8 ar åker och 15.5 ar betesmark;

Johanssons lägenhet, omfattande ägofigurerna nr 129—132 med en areal af 33.9 ar, däraf 5.9 ar åker, 5.7 ar äng och 22.3 ar betesmark;

Olssons lägenhet, omfattande ägofigurerna nr 126—128 och 133 samt del af ägofiguren nr 134 med en areal af 46.3 ar, däraf 16.9 ar åker, 27.4 ar äng och 2 ar impediment;

Larssons lägenhet, omfattande ägofigurerna nr 121—125 med en areal af 32.1 ar, däraf 16.6 ar åker, 3.4 ar äng och 12.1 ar betesmark; samt

Svenssons lägenhet, omfattande ägofigurerna nr 118—120 med en areal af 24.5 ar, däraf 8.7 ar åker, 2.6 ar äng och 13.2 ar betesmark.

Uppskattningsmännen hafva åsatt lägenheten Grindstugan ett saluvärde af 174 kronor 60 öre och ett arrendevärde af 10 kronor, lägenheten Åstorp ett saluvärde af 201 kronor 90 öre och ett arrendevärde af 12 kronor, Johanssons lägenhet ett saluvärde af 101 kronor 70 öre och ett arrendevärde af 10 kronor, Olssons lägenhet ett saluvärde af 185 kronor 20 öre och ett arrendevärde af 15 kronor, Larssons lägenhet

ett saluvärde af 96 kronor 30 öre och ett arrendevärde af 10 kronor samt Svenssons lägenhet ett saluvärde af 85 kronor 75 öre och ett arrendevärde af 10 kronor.

Uppskattningsmännen hafva hemställt, att ifrågavarande lägenheter måtte hembjudas respektive innehafvare, hvilka innehafvt lägenheterna, Karlsson i 9 år, Gustafsson, som vore född å stället, i 16 år efter sin faders död, Johansson, som vore född å bostället och nu vore 70 år, i 50 år, Olsson i 22 år, Larsson i 34 år och Svensson, som vore född å bostället, i 10 år, och hvilka samtliga nedlagt mycket arbete på odling och stenbrytning samt inhägnat de olika områdena med massiva stenmurar, hvilka ej gärna kunde flyttas. Till följd af dessa stenmurar hafva lägenheterna fått något oregelbundna gränser. Samtliga lägenhetsinnehafvarna, som voro mer eller mindre medellösa, hafva förklarat sig vilja inköpa lägenheterna med nuvarande innehaf.

Beträffande torpet Bäcktorpet hafva uppskattningsmännen lika med vederbörande jägmästare ansett, att detsamma ej borde försäljas utan jämte den del af egendomens utmark, som gränsade intill Hornsö kronopark och vore belägen söder om en å förberörda karta med blyertsstreck utmärkt gränslinje A, B, C, D, E, F och G, vid arrendeperiodens slut afsättas till kronopark. Området ifråga innehåller en sammanlagd areal af 176 hektar 58 ar.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domäustyrelsen har i underdånigt utlåtande den 15 april 1911 tillstyrkt bifall till de föreslagna försäljningarna.»

På grund af hvad i ärendet förekommit och med framhållande, att han framdeles torde få återkomma till frågan om disposition af den till bostället hörande utmarken, tillstyrkte slutligen departementschefen aflåtandet af ifrågavarande proposition.

Då utskottet icke haft något att erinra mot framställningen i fråga, hemställer utskottet,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition.

Stockholm den 1 mars 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

I beslutet hafva deltagit: från *Första* kammaren: A. T. Odelberg, G. L. De Geer, P. Paulson, G. Tamm, A. H. Fahlén, E. A. Lindblad, A. Pers, Aaby A. W. Ericsson; från *Andra* kammaren: D. Persson i Tällberg, N. Persson i Malmö, G. A. E. Kronlund, P. O. Lundell, P. Hellström, E. G. H. Åkerlund, P. Tysk, G. Gustafsson i Vi.
